

DOCENTPROFESSIONALISERING OPLEIDING IGT

Introductie

Didactische vaardigheden zijn onmisbaar voor het opleiden van de aios. Deze vaardigheden moeten bij de gehele opleidingsgroep aanwezig zijn. De groep is er verantwoordelijk voor dat er een kwalitatief hoogstaand, transparant en veilig opleidingsklimaat heerst. De realisatie van dit opleidingsklimaat moet worden gefaciliteerd door de opleidingsinrichting. Bij alle leden van de opleidingsgroep zijn kennis, vaardigheden en gedrag in voldoende mate aanwezig om dit opleidingsklimaat te garanderen. Zij dienen daarnaast geschoold te worden in moderne didactische vaardigheden en het hanteren van toetsingsinstrumenten. In Nederland worden de aios opgeleid en begeleid door opleiders welke door de RGS erkend zijn volgens de regels van het Kaderbesluit CHVG en besluit IGT. De scholing sluit aan bij het competentiebesluit van het CGS over de gewenste competenties en werkwijze van opleiders (zie bijlage 1).

Per opleidingsonderdeel en opleidingsinrichting, en voor het cursorisch onderwijs zal steeds moeten worden vastgesteld in hoeverre van de bestaande scholingsmogelijkheden gebruik kan worden gemaakt en welke aanvullende scholingsactiviteiten dienen te worden georganiseerd. Er kan gekozen worden uit (veelal bestaande) multidisciplinaire cursussen (bijv. Teach the Teacher-cursussen). Deze scholing dient ten minste aandacht te besteden aan:

- het geven en ontvangen van feedback;
- theorie over leren en toetsing op de werkplek;
- inrichten onderwijs op de werkplek.

Opleiders dienen eveneens de formatieve toetsinstrumenten te beheersen en gesprekstechnieken voor het voeren van beoordelingsgesprekken. Van opleiders wordt derhalve verwacht dat zij geschoold zijn in het werken met een portfolio en het voeren van voortgang- en beoordelingsgesprekken.

Voor de opleiders IGT zijn daarnaast docentprofessionaliseringsactiviteiten ontwikkeld, in samenwerking met de NVTG. Aandacht wordt hierbij gegeven aan de integratie van IGT-specifieke competenties in de opleiding. Deze IGT-specifieke docentprofessionalisering zal tenminste plaatsvinden tijdens de halfjaarlijkse opleidersbijeenkomsten.

Evaluaties van de opleider vinden plaats als onderdeel van de evaluaties van de opleidingsplaatsen. Een daarvoor voor de opleiding ontwikkeld instrument gebaseerd op D-rect wordt hiervoor gebruikt. Deze evaluaties zijn onderdeel van de kwaliteitscyclus van de opleiding (zie document 'Kwaliteitszorg opleiding IGT'). Uit deze evaluaties kan de opleider verbeterpunten in het kader van zijn/haar docentprofessionalisering halen.

Verwachting

Uit bovenstaande vloeit voort dat er minimaal aan de opleiders gevraagd wordt om deel te nemen aan:

- Teach the Teacher 1, 2 en 3 (zie bijlage 2)
- Eenmaal per jaar IGT-specifieke docentprofessionalisering

Aanbeveling

Naast de verwachte deelname aan docentprofessionalisering als hierboven omschreven beveelt het opleidingsinstituut IGT aan dat de opleiders actief op zoek gaan naar momenten om het onderwijs te verbeteren en hun rol daarbij verder te ontwikkelen. Gedacht kan worden aan:

- Deelname en actieve rol in Centrale Opleidingscommissie (COC),
- Deelname aan opleidingsactiviteiten voor de opleiding IGT (lid CIGT, subcommissies),
- Deelname congres met als onderwerp opleiden (bv. MMV congres van de Federatie Medisch Specialisten),
- Deelname docentprofessionalisering disciplines Heelkunde, Verloskunde & Gynaecologie en Kindergeneeskunde,
- Tijdens Individueel Functioneren Medisch Specialist (IFMS) aandacht aan rol opleider.

BIJLAGE 1¹: Het competentieprofiel van de opleider

1. Toepassen van basisprincipes van opleiden van aios

Opleider

Leden van de opleidingsgroep

- 1.1 Draagt het belang van opleiden uit
- 1.2 Past de didactische principes van het leren van volwassenen toe in werkplekleren en formeel onderwijs
- 1.3 Past de principes van constructief feedback geven toe
- 1.4 Geeft weloverwogen beoordelingen aan aios
- 1.5 Past de instrumenten voor het opleiden van aios correct toe
- 1.6 Reflecteert systematisch op eigen manier van begeleiden/opleiden
- 1.7 Leert vaardigheden systematisch aan

De competenties van de **opleider** gelden deels ook voor de **leden van de opleidingsgroep**.

2. Opleiden op de werkplek

Opleider

Leden van de opleidingsgroep

Supervisie geven aan individuele aios in de patiëntenzorg

- 2.1 Benut de voorkomende werkzaamheden in de patiëntenzorg voor het opleiden en stemt de taken van de aios en de begeleiding van de aios af op diens niveau van bekwaamheid en zelfstandigheid
- 2.2 Expliciteert het eigen optreden als rolmodel en zet dit optreden in om op te leiden
- 2.3 Geeft de aios constructief feedback op diens taakvervulling

Supervisie geven aan individuele aios in de patiëntenzorg

- 2.4 Zorgt voor een adequate organisatie van het opleiden op de werkplek
- 2.5 Zorgt voor een adequate organisatie van formele onderwijsmomenten
- 2.6 Herkent leerzame momenten in de praktijk en draagt er zorg voor dat deze door de opleidingsgroep voor het opleiden van de aios worden benut

¹ Competentieprofiel op zakformaat (2012), KNMG

3. Stimuleren, toetsen en bewaken voortgang

Opleider

Leden van de opleidingsgroep

Bevorderen en evalueren van groei en ontwikkeling van de individuele aios

- 3.1 Geeft de individuele aios constructief feedback op diens functioneren en voortgang in een langere periode van de opleiding
- 3.2 Levert mondeling en schriftelijk op zorgvuldige wijze een relevante bijdrage aan de onderbouwing van de beoordelingen van de individuele aios door de opleider

Toetsen en stimuleren van de voortgang van de individuele aios in de opleiding als geheel

- 3.3 Begeleidt de aios bij het formuleren van leerdoelen en van plannen om deze te realiseren
- 3.4 Bespreekt (mede) op basis van input van supervisors en portfolio met de aios regelmatig en constructief diens functioneren en voortgang
- 3.5 Zorgt voor adequate verslaglegging over het functioneren, de voortgang en de geschiktheid van de aios
- 3.6 Herkent achterblijvende voortgang in professionele ontwikkeling van de aios en gebruikt de beschikbare middelen om hierin te interveniëren

4. Samenwerken, organiseren en bevorderen opleidingskwaliteit

Opleider

Leden van de opleidingsgroep

Samenwerken binnen de opleidingsgroep

- 4.1 Werkt effectief samen in de opleidingsgroep ten behoeve van een veilig en stimulerend opleidingsklimaat
- 4.2 Draagt actief bij aan de kwaliteit van de opleiding

Organiseren en bevorderen van de kwaliteit van de opleiding als geheel

- 4.3 Zorgt voor een adequate organisatie van de opleiding als geheel
- 4.4 Draagt zorg voor de correcte toepassing van relevante regelgeving m.b.t. opleiden en in dienst hebben van aios
- 4.5 Bevordert als leider van de opleidingsgroep het opleidingsklimaat
- 4.6 Draagt zorg voor het systematisch monitoren en verbeteren van de kwaliteit van de opleiding

Bijlage 2: Teach the Teacher

- Cursus 1: Didactische basisprincipes

Grondslagen van het leren van volwassenen, het structureren van korte onderwijsmomenten, observeren en feedback geven, het doen van KPB's, toetsen en beoordelen (kort) en vaardighedenonderwijs

- Cursus 2: Onderwijs in de dagelijkse praktijk

Onderwijs met een patiënt, onderwijs op momenten die voor patiëntenzorg zijn bedoeld, onderwijs in kleine groepen, en het werken met leerlingen met verschillende leerstijlen. Veel oefeningen met echte (co-)assistenten als leerlingen.

- Cursus 3: Begeleiden, toetsen en beoordelen

Hoe zijn KPB's efficiënt en effectief te gebruiken, het gebruik van portfolio bij en het voeren van voortgangsgesprekken en beoordelingsgesprekken. Oefeningen met acteurs.